

ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 VYMEZENÍ ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	10
1.1 K POJMŮM GRAMOTNOST A NEGRAMOTNOST A K POSUNU JEJICH OBSAHŮ.....	11
1.2 FUNKČNÍ A ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST V SOUVISLOSTECH	14
1.3 ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST, JEJÍ VYMEZENÍ A ŠKOLSKÉ PROSTŘEDÍ.....	19
1.3.1 Základní (počáteční čtenářská) gramotnost	31
1.3.2 Vymezení pojmů souvisejících se čtenářskou gramotností	33
1.3.3 Práce s uměleckým textem v literární výchově zohledňující model čtenářské gramotnosti	37
1.3.3.1 Čtením a psaním ke kritickému myšlení.....	42
1.4 PROCES POROZUMĚNÍ TEXTU.....	45
1.4.1 Úrovně porozumění textu.....	49
1.4.2 Úrovně porozumění textu z pohledu kognitivní taxonomie	50
2 REPREZENTATIVNÍ MEZINÁRODNÍ VÝZKUMY ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.....	52
2.1 VÝZKUM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI PIRLS	54
2.1.1 Vliv prostředí na rozvoj čtenářské gramotnosti ve výzkumu PIRLS	58
2.1.2 Komparace dílčích českých a slovenských výstupů výzkumu PIRLS.....	60
2.1.2.1 Užívané zdroje a typ textu	63
2.1.2.2 Aktivity při výuce čtení.....	67
2.1.2.3 Činnosti následující po přečtení a rozvíjení čtenářských dovedností.....	68
2.1.2.4 Věk učitelů a další vzdělávání.....	70
2.1.2.5 Čtení v rodině.....	72
2.2 VÝZKUM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI V ŠETŘENÍ PISA	72
2.3 KOMPARACE METODIK VÝZKUMŮ PIRLS A PISA	75
3 ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST V KONTEXTU KURIKULA.....	77
3.1 ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST A VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY	78
3.1.1 Princip komplexnosti ve výuce mateřštiny	83
3.2 UČEBNICE MATEŘŠTINY A JEJICH ROLE PŘI VÝUCE ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.....	85
3.2.1 Obecná charakteristika učebnic	87
3.2.2 Specifika nově pojatých učebnic mateřštiny	91
PRAKTICKÁ ČÁST	94
4 METODOLOGIE EMPIRICKÉ ČÁSTI	95
5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – NEJČASTĚJI UŽÍVANÉ UČEBNICE ČEŠTINY	98
5.1 VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT.....	98

6	MONITOROVÁNÍ VÝUKY MATEŘSKÉHO JAZYKA	100
6.1	VYHODNOCENÍ DAT – VÝUKA MATEŘŠTINY NA 1. STUPNI ZŠ	101
6.1.1	<i>Vyhodnocení dat – výuka mateřštiny na 2. stupni ZŠ.....</i>	105
6.2	VYHODNOCENÍ DAT – VÝUKA LITERÁRNÍ VÝCHOVY NA 1. STUPNI ZŠ	107
6.3	VYHODNOCENÍ DAT SGS 2013 – MONITOROVÁNÍ VÝUKY MATEŘŠTINY NA 1. STUPNI ZŠ	112
7	ANALÝZA JAZYKOVÝCH UČEBNIC.....	115
7.1	K VÝSLEDKŮM ANALÝZY UČEBNIC 1. ROČNÍKU ZŠ.....	115
7.1.1	<i>Koncepce učebnic 1. ročníku ZŠ.....</i>	116
7.1.2	<i>Texty učebnic a zadání rozvíjející čtenářskou gramotnost.....</i>	117
7.2	ANALÝZA DALŠÍCH JAZYKOVÝCH UČEBNIC 1. STUPNĚ ZŠ	118
7.2.1	<i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	120
7.3	ANALÝZA UČEBNIC MATEŘSKÉHO JAZYKA PRO 2. ROČNÍK ZŠ	123
7.3.1	<i>Výchozí texty učebnic</i>	123
7.3.2	<i>Jazykový materiál mluvnických cvičení</i>	125
7.3.3	<i>Úkoly k textu cíleně rozvíjející čtenářskou gramotnost.....</i>	128
7.4	ANALÝZA UČEBNIC MATEŘSKÉHO JAZYKA PRO 3. ROČNÍK ZŠ	129
7.4.1	<i>Výchozí texty učebnic</i>	129
7.4.2	<i>Jazykový materiál mluvnických cvičení</i>	131
7.4.3	<i>Úkoly k textu cíleně rozvíjející čtenářskou gramotnost.....</i>	134
7.5	ANALÝZA UČEBNIC MATEŘSKÉHO JAZYKA PRO 4. ROČNÍK ZŠ	135
7.5.1	<i>Výchozí texty učebnic</i>	135
7.5.2	<i>Jazykový materiál mluvnických cvičení</i>	137
7.5.3	<i>Úkoly k textu cíleně rozvíjející čtenářskou gramotnost.....</i>	139
7.6	ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 5. ROČNÍK ZŠ.....	140
7.6.1	<i>Výchozí texty učebnic</i>	140
7.6.2	<i>Jazykový materiál mluvnických cvičení</i>	142
7.6.3	<i>Úkoly k textu cíleně rozvíjející čtenářskou gramotnost.....</i>	144
7.7	ANALÝZA JAZYKOVÝCH UČEBNIC – SHRNUTÍ	144
7.7.1	<i>Analýza učebnic českého jazyka nakladatelství Scientia.....</i>	149
8	ANALÝZA ČÍTANEK.....	152
8.1	ANALÝZA ČÍTANEK 1. STUPNĚ ZŠ.....	153
8.1.1	<i>Integrace vnitropředmětových a mezipředmětových vztahů.....</i>	155
8.1.2	<i>Úlohy rozvíjející čtenářské dovednosti žáků.....</i>	156
8.1.3	<i>Analýza čítanek nakladatelství Didaktis a Fraus</i>	159
8.2	VÝSLEDKY ANALÝZY ČÍTANEK 2. STUPNĚ ZŠ	163
8.3	SONDA – VLIV DÍLNY ČTENÍ NA POROZUMĚNÍ TEXTU U ŽÁKŮ.....	166

9	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ SGS 2013 – UČITELÉ A ŽÁCI 1. STUPNĚ ZŠ	168
10	PRACOVNÍ LISTY V EDUKACI	175
10.1	VÝSLEDKY ANALÝZ PRACOVNÍCH LISTŮ – SGS 2013	176
10.2	NÁVRHY PRACOVNÍCH LISTŮ ZOHLEDŇUJÍCÍ MODEL ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI	178
11	ZÁVĚRY A STANOVISKA PRO PEDAGOGICKOU PRAXI	234
	ZÁVĚR.....	239
	SUMMARY.....	240
	POUŽITÁ LITERATURA	241
	PŘÍLOHA 1	249
	PŘÍLOHA 2	251
	PŘÍLOHA 3	253
	PŘÍLOHA 4	254
	PŘÍLOHA 5	255
	PŘÍLOHA 6	256